

ЉУБАВНИ ZANOS

THE PLEASURE OF LOVE

Danas

56. OKTOBARSKI SALON

23. SEPTEMBAR – 6. NOVEMBAR

IZLOŽBA 67 UMETNIKA IZ 26 ZEMALJA

Ljubavni zanos: Prolazna emocija u savremenoj umetnosti

Foto: Zoran Raš

Piše: David Stuart Elliott

*Ljubavni zanos traje tek trenutak
– dok – ljubavna bol traje čitav život*

Uvodni stihovi *Ljubavnog zanosa*, francuske ljubavne pesme napisane 1784, dočaravaju patetični paradoks svakodnevnog života koji je i danas tu. Izvodili su je (i snimali) mnogo puta klasični i pop umetnici kao Vitoria de los Angeles, Pol Robeson, Elizabet Švarckof, Dženet Bejker, Plasio Domingo, Džoan Baez, Brižit Bardo, Marijan Fejtful, Nana Muskuri i Emil Heris. Preenesena ovde kao tema 56. Oktobarskog salona – *Ljubavni zanos: prolazna emocija u savremenoj umetnosti*, istražuje umetnost u društvenom i političkom kontekstu, suprotstavljajući njene humane estetske vrednosti i daleko manje benigne sile moći i kontrole.

Ideja da je zanos neizbežno kratkotrajan, za razliku od stalnijih čovekovih stanja – razočaranja ili tuge – je, čini se, duboko ukorenjena u ljudskoj psihi. U novije vreme, neravnoteža između užitka i boli svedena je skoro na banalni paradoks: ustanovljeno stanje gole egzistencije iz kojeg je praktično nemoguće pobeći. Dakle, u današnjem, materijalističkom dobu savremene politike, u kome je karakteristika javnog života, s relativno malo izuzetaka, birokratsko prikrivanje stečenih interesa, pohlepa, podmuklosti, gluposti i besa, 56. beogradski Oktobarski salon fokusira se, upravo suprotno od tih odvratnih karakteristika, na ljubav i kao temu i kao prizmu kroz koju se posmatra svet.

Zbog beskompromisno nezavisnog stava i posvećenosti savesti i istini, u svom najboljem izdanju, umetnost je idealno sredstvo za takvu avanturu. Njena relativna autonomija i nemanje očigledne moći znače da umetnost moramo suprotstaviti politici, a politika, ratoborna po prirodi i suprotna umetnosti, može napredovati samo preko pobeđivanja protivnika, ili kroz besmislice, kompromise i poluistine. To prožimanje idealnog i stvarnog sveta u umetnosti je centralna tema ove izložbe.

➔ Strana II

David Stuart Elliott / Ljubavni zanos: Prolazna emocija u savremenoj umetnosti

Nastavak sa I strane

Istražujući različita sredstva masovne komunikacije, kao film, na primer, neki umetnici preusmeravaju paralelni svet želje ka našem sopstvenom i ispituju kako on odražava iskustvo i kako ga dodaje, bilo kao umetnost bilo kao razonoda, bilo kao podsvesno sredstvo nametanja komformizma ili kontrole, dok je ponekad i mešavina svega toga.

Ideja ravnoteže – harmonije ili disharmonije – ekološke, društvene, psihološke ili političke, takođe se pojavljuje i u konkretnom i u apstraktnom obliku kroz celu izložbu. Ponekad je to vezano za svet prirode i koncentriše se na njegovu *spiritualnost* ili njegovo pljačkanje, ponekad ravnoteža postaje metafora za krhku *normalnost* društvenog, političkog ili privrednog života.

Telo se takođe često prikazuje kao prolazni predmet identiteta i želje, stvarajući tako osećaj fluidnosti i strujanja koje dovode u pitanje prihvaćene kategorije i hijerarhije pola. Konačno, strasna ljubav, ljubav prema porodici,

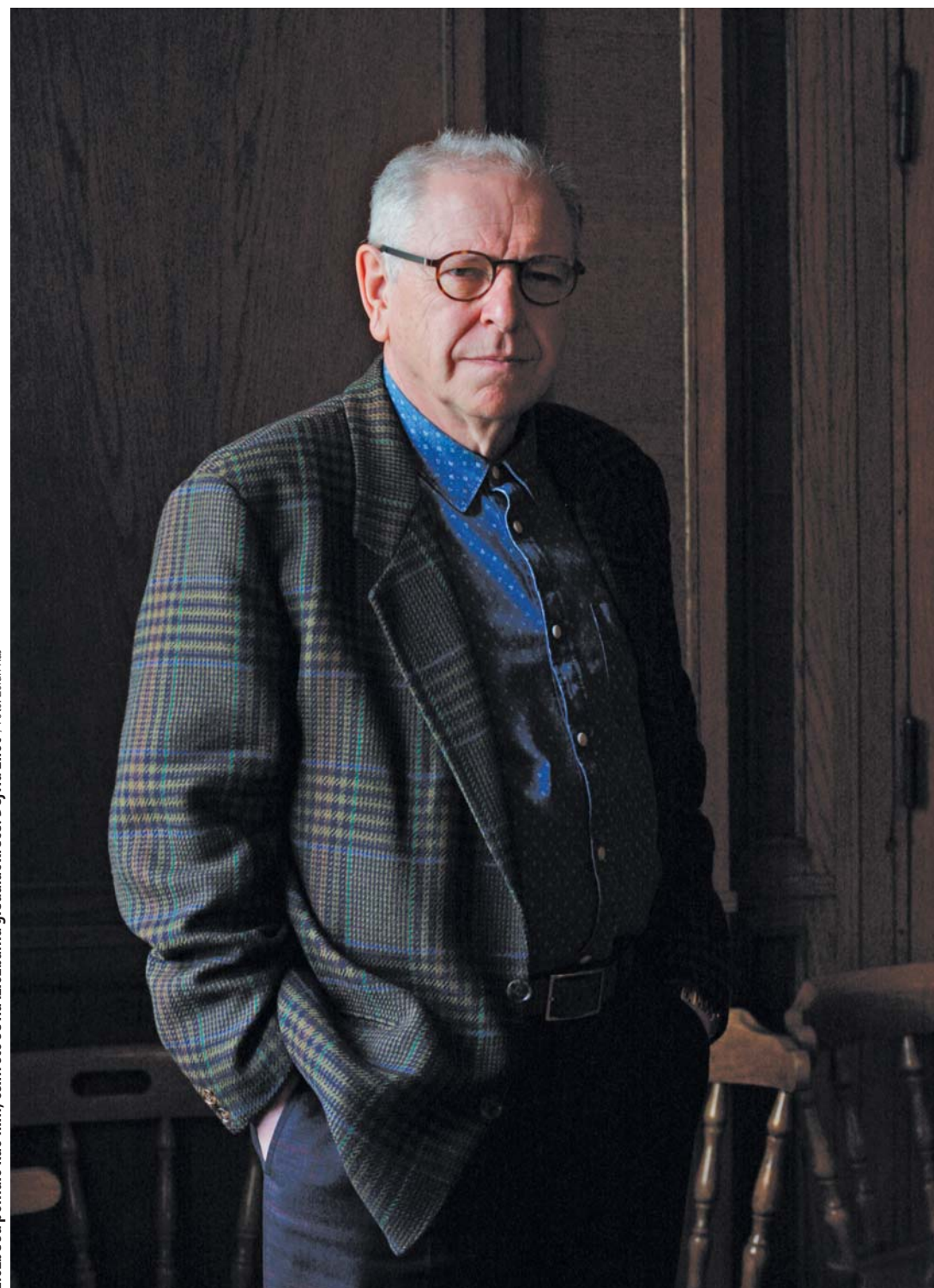
• **Vrednosti umetnosti su fundamentalno ljudske i humane i, iako nam može izgledati suprotno, u njoj nema pravila, nema dogme, nema formule za uspeh. U tome je njena snaga**

rodбини i bliskim prijateljima zajedno upliću značajnu nit, ponekad razorno.

Kao gestovi, radnje, slike ili predmeti, radovi na ovoj izložbi se dotiču, odnose se na, odražavaju, preoblikuju, parodiraju ili kritikuju ideje, ideologije, ubedenja, stereotipe, predrasude i *opštu mudrost* s jednim jedinstvenim imperativom: da rezultat treba da bude *dobra* umetnost, kako god to moglo da se shvati.

Za neke, ljubavni zanos je kao korov, raste iz pukotina u betonu i, začudo, preživljava. Njegovo preživljavanje je deo njegove lepote. Kao što se idealizovane veze među pojedincima izližu, a poetska romantika koja im pruža zaklon ispari, i svet se silno menja i suočeni smo s mnogo izbora, ali malo rešenja.

Vrednosti umetnosti su fundamentalno ljudske i humane i, iako nam može izgledati suprotno, u njoj nema pravila, nema dogme, nema formule za uspeh. U tome je njena snaga. Svet, i sve što ga sačinjava, umetnik može da presloži na elegantan, grozan ili divan način, ali bez ikakvih drugih interesa osim da stвори dobar rad. U tom smislu, umetnost ima potencijal za nespinovanu mudrost, znanje, čak i užitek, koji mogu, svojom neposrednošću, pružiti zadovoljstvo ili izazvati bol. Da bi se stvarala, potrebni su samo potpuna posvećenost, trud, intelektualna strogot, emocionalna otvorenost, beskrajna radoznalost i opsesivna želja. Ostalo je na nama.

Izložbe su pomalo kao film, osim što se na izložbama gledalac kreće: Dejvid Eliot / Foto: Zoran Ribić

DEJVID ELIOT: Treba nam više ljubavi i manje glupih revolucija

ovo je čisto lična reakcija: vrlo mi je teško da mislim o zemljama bivše Jugoslavije kao o nezavisnim entitetima. Kultura kojom se ja bavim za mene je i dalje zajednička – mnogo je više sličnosti nego razlika. Ima nešto religioznih razlika tu i tamo, između katoličkog, pravoslavnog i islamskog sveta, ali one nisu suštinske u ovom delu kugle zemaljske. Može se napraviti da budu, ali nisu – opisuje za *Danas* današnju Srbiju kustos 56. Oktobarskog salona u Beogradu, Dejvid Eliot.

Razgovarali: Snežana Ristić i Radonja Leposavić

Šezdesetih godina prošlog veka bili ste u socijalističkoj Jugoslaviji; da li je to bila dosadna zemlja?

– Ne, bilo je sjajno... Imao sam 17 godina i stopirao sam od Istanbula. Pa sam preko Bugarske i Rumunije došao u Beograd, a onda preko Zagreba otišao u Rijeku. Potom sam se spustio obalom... Bugarska i Rumunija bile su komunističke zemlje, a ovde je bilo sasvim drugačije. Relaksiranije. Ovde su se ljudi interesovali za zapadnu pop-muziku, modu, bili su vrlo otvoreni i prijateljski, vrlo radoznali...

Kad ste potom došli, sa Bojanom Pejić, mogli se osetiti da se sprema krvav i surovi rat?

– Da, naravno, bilo je to sasvim jasno... Ali bio sam ovde i pre toga. Rane 80-e još nisu bile toliko različite od 60-ih – bilo je to prilično srećno i opušteno vreme... A onda se sve raspalo.

Vaša prva izložba, 1970, ticala se prednacištkičke Nemačke – „Nemačka u previranju: Umetnost i društvo u Nemačkoj 1900-1933...“?

– Ta me je izložba zapravo gurnula u umetnost. Krajem 60-ih jedan moj prijatelj napravio je izložbu o nadrealizmu na mom Univerzitetu: izložio je radove koji su me zbijali impresionirali. I počeo je da me kopka: zašto neko kao recimo Hitler, ili Staljin – a bavio sam se i ruskom umetnošću tada, zašto ti ljudi ne vole dela koje sam ja smatrao sjajnim? I to me je uhvatilo.

Tu „nemačku izložbu“ radili ste dakako aposteriori. Ali zašto izložbe poput te vaše najčešće nisu moguće i apriori? Zašto ovde krajem 80-ih nije bilo moguće napraviti izložbu „Država u previranju: Umetnost i društvo u Jugoslaviji 1945-1989“? I bi li ona pomogla da se rat spreči?

– Ne. A bilo bi fantastično kad bi to moglo tako!

Ali možete izložbom da anticipirate budućnost... Na primer, 1989. radio sam u Južnoj Africi. Moj prijatelj Gavin Younge 1988. je objavio knjigu *Umetnost južnoafričkih predgrađa*, a umetnici su bili crni ljudi. I ja krećem u pregovore sa *Afričkim nacionalnim kongresom* (ANC): hajda da napravimo izložbu o umetnosti nove Južnoafričke Republike pre nego što ona počne da postoji. Verovatno mislite da sam bio lud: ANC je još bio

zabranjen, Mandela je još bio u zatvoru... Ali nešto se osećalo u vazduhu... I uspeo sam – posle svih mogućih problema i rizika priredio sam izložbu *Umetnost Južne Afrike u Muzeju moderne umetnosti* u Oksfordu 1990. I anticipirao nešto dobro što će se tek dogoditi.

Za koga pravite izložbe?

– Za sebe. Želim najpre ja da budem zadovoljan izložbom, a onda je prepuštam drugima. Nema ciljni grupu.

A publika mora bar malo biti zainteresovana za umetnost i mora želeti da provede neko vreme u njoj. Ako nije zainteresovana, ako voli samo picu i fudbal, onda ništa. Ali siguran sam da ima ljudi koji vole i picu i fudbal i umetnost, samo nisu možda bili u prilici da sve to spoje...

Pica, fudbal... i umetnost?

– Želim da kažem da umetnost nije samo za jedan tip ljudi. Govorim o stereotipima. Nije sve ni u obrazovanju; neki ljudi na rođenju dobiju loše karte i nedostupno im je... a jako su pametni. Možda bi oni u umetnosti našli nešto što će im dati snagu i što će potom ceniti... Ponekad umetnost daje snagu.

„Vodiči za umetnosti i preživljavanje, Brzi i mrtvi, Balagan...“ Vaše izložbe imaju jako poetične i filmske naslove. Zašto?

– A zašto da ne? Zaključio sam da su izložbe pomalo kao film, osim što se na izložbama gledalac kreće. I to mi je jako zanimljivo: svoj red dakle uspostavlja i publika... Sad se tu ređaju pitanja o pauzama, tišini, ritmu, dramati. A sve te modulacije imate i kad komponujete muziku ili snimate film.

Politika ljubavi je tema i 60-ih godina prošlog veka?

– Naravno. Ali za razliku od 60-ih, danas više ne verujemo da će ujedinjeni radnici, seljaci i studenti išta promeniti. Treba nam više ljubavi i manje glupih revolucija!

Imali ste odrešene ruke ovde?

– Ne radim ni na jedan drugi način. Ako ico pokuša da mi kaže šta da radim, nisam više tu!

Da li biste se vratili?

– Da, nemam loše iskustvo. Ako me neko opet pozove, dolazim. ◀

Autorski tim

Dejvid Eliot – kustos, pisac, profesor moderne i savremene umetnosti i kustos 56. Oktobarskog salona i Džonatan Bambruk – grafički dizajner i autor vizuelnog identiteta 56. Oktobarskog salona.

Džonatan Bambruk / Foto: Zoran Ribić

UMETNICI GOVORE

VLADAN JEREMIĆ: Marš nade na Evropu

Zajednički rad Rene Rendle i Vladana Jeremića – *Lomljiva prisutnost* je crni crtež na belim zidovima koji govori o momentu kad su izbeglice prošle godine svoj pešački marš nazvali *Marš nade*. Put koji su tada prešli, od železničke stanice u Budimpešti, do nemačke granice, bežeći od pretreže zatvaranja u logore, dokaz je radanja nove kolektivnosti, koja uspeva da slomi prepreke iako je i sama lomljiva. „Reč je o trenutku u kojem dinamika ljudskih tela probijaju graničnu režim EU“, ukazuje Vladan Jeremić *Lisabonski ugovor* je pao i izbeglice su slobodno došle do Nemačke budući da je balkanska ruta bila otvorena. Ali, nas ovde ne zanimaju te okolne situacije, nego pre svega kolektivnost njihovih tela i kako su oni posredstvom nje uspeli da slome birokratske mehanizme EU. U fokusu naše pažnje zapravo je pitanje kako je moguće da su u tome uspeli tako iznemogli i izgledali ljudi, samo kad su se kolektivno organizovali i kad su se svojim telima, u tom zanosu solidarnosti, ujedinili“, kaže Jeremić.

On objašnjava da kombinacija *crno na belom* nije slučajna i da predstavlja opoziciju u odnosu na medijsku hiperprodukciju slika. „Danas svako može da pravi snimke mobilnim telefonom, ali gde je tu umetnost? Zato smo izabrali crtež kao jezik koji možemo direktno da stavimo u pogon. On postaje kao slogan, jezik solidarnosti, koji na simboličkom nivou može da ispriča mnogo više nego drugi mediji“, smatra Jeremić. Osim crteža na zidu, *Lomljivu prisutnost* čine i grafički listovi. Na njima su odštampani fragmenti sa zida, između ostalog, situacija u kojoj ljudi zvezdom probijaju zid. „U primarnom smislu ta zvezda bi mogla da bude metafora za čoveka ali može da ima veze i sa socijalističkom zvezdom, s novim humanizmom. Mi smo, zapravo, protiv antihumanističke pozicije i ovaj crtež koristimo da bismo skrenuli pažnju na ogroman rast desnice u Evropi, od Orbana, pa i naše vlasti ovde na čelu s Vučićem“, konstatuje sagovornik *Danas* dodajući da su se „svi oni uortačili iako desnica nije nacionalistička nego internacionalistička. Oni se međusobno povezuju, dogovaraju, a jedan narod drže u nacionalističkom imaginarijumu koji je, naravno, fejk. Za to vreme međusobno posluju i služe krupni kapital. Svako od tih desničara ima svoje stado koje prodaje na tržištu radne snage. Cela ta konstelacija nas jako podseća na 20-e i 30-e godine prošlog veka kad je rastao fašizam u Evropi, i kad se paralelno razvijala socijalna umetnost. Pokušali smo da napravimo referencu i na tu vrstu stvaralaštva, ali u drugačijem i savremenom okviru“.

MARIJANA VASILJEVA: Izgorele šibice

Umetnica Marijana Vasiljeva rođena je u Bugarskoj ali već dugo živi u Berlinu i kako kaže veoma je zahvalna što ju je kustos Dejvid Eliot pozvao da učestvuje na izložbi na kojoj se predstavlja s tri rada. U pitanju su skulpture od kojih jedna zauzima ogromni zid budući da se od poda, pa skoro do plafona, protežu *tela* šest gigantskih izgorelih šibica. Vasiljeva kaže da su visoke tri metra i da nisu slučajno grupisane kao parovi i to u tri faze. „Ovaj rad govori o ljubavi a to je i naslov izložbe. U prvom etapu par je zaljubljen, u drugom se svađa a u trećoj su i dalje zajedno. Međutim očitno se na različite načine razvijaju kroz veze budući da je palidrvce, koje predstavlja žensku figuru, u trećoj fazi odnosa na jednom mestu prekinuto“, objašnjava Vasiljeva.

Njen rad *Blago je svuda*, u kojem je predstavljena figura koja se zaleće da upali sijalicu ne vodeći računa o tome da li je dobro oslonjena na stolicu, govori o svetlu koje se nalazi u svakom od nas. Ova na prvi pogled dramatična situacija još više provocira na razmišljanje kad posmatrač ugleda da je sijalica ostala ugašena ali da se svetlost svejednako pojavila, ne iz tehnike, nego iz samog bića.

VIA LEVANDOVSKI: Obešeni pas uz muziku grupe ABBA

Prizor obešenog psa o lampu u skućenoj prostoriji u kojoj odjekuje hit *Vaterlo* grupe *ABBA*, u najkraćem je opis rada Via Levandovskog umetnika iz Nemačke, koji je temu *Ljubavnog zanosa* obradio na prilično kontroverznan način. Levandovski kaže da je pas prepariran i da je umro prirodnom smrću i da to nije prvi put da za svoje radove koristi preparirane kućne ljubimce. Jedan od razloga zašto je za izložbu posvećenu zadovoljstvu u ljubavi, uprizerio bizarnu scenu jeste što je hteo da pokaže model iz stvarnosti, koji manje ili više referira na vandalski čin, zlostavljanje, uticaj na privatni prostor i porodično okruženje. „Zbog toga sam postavio lampu, koja je sinonim za životni stil, dizajn i kul objekat. U pozadini je muzika za žurke *Vaterlo* grupe *ABBA*, a značenje psa je uvek povezano sa tim da je on čovekov najbolji prijatelj i da se i sami često identifikujemo sa ovom životinjom. Dakako je šokantno videti životinju u toj situaciji ali i provocira na razmišljanje. Ako se ova stvar zbiva u našem privatnom prostoru i okruženju, ako nam komšija ubije psa, onda je ovaj model iz stvarnosti metafora u znatno širem smislu i može se preneti čak na odnose i konflikte između nacija“, kaže Levandovski.

Upitan da komentariše to što će njegov rad možda najlutiti društva za prava i zaštitu životinja odgovara da prepariran pas nije bio izložen nikakvoj torturi i dodaje da je „prosto neverovatno kako ljudi burno reaguju kad vide prepariranu životinju tipa *oh, jadan pas*, dok njihova reakcija potpuno izostaje na neke druge nasilne događaje. Recimo, da je na mestu psa čovek? A, to se dešava svakog dana i svuda“, zaključuje Via Levandovski.

MARIJANA HAN: Moć kurdskih pletenica

Kurdskim jezikom – *Jinê jiyana, azadiyê* – ispisano na zidu u prevodu znači *žena, život, sloboda*, objašnjava Marijana Han, umetnica iz Nemačke koja je očarana i, kako kaže, ponosna na sve žene a posebno one iz Kurdistana koje se bore za svoju autonomiju a protiv toga da budu objekti. Hanova će izvesti performans *Kandid*, što znači iskren govori koji je veoma važan za pokret Kurdinja, borkinja za slobodu. Prvo će ruke umočiti u mastilo a zatim će njima uplitati kosu. Ne zna tačno koliko dugo će to činiti, ali je jasna u pogledu onoga što želi da kaže ovim radom, koji je, kako kaže, inspirisan načinom na koji Kurdkinje, borkinje za slobodu, pletu svoju kosu. „Kurdi misle da je kosa veoma važna i veruju u njenu moć. Oni misle da je ona simbol istorije i esencije života u najčistijoj formi. Volim da mislim da je kosa poslednja živa nit vlakna od kog je telo istakno i uobličeno. Put žive arhive koja sadrži prošlost svog domaćina u

Nastavak sa III strane

najčistijoj, a opet i najranjivijoj formi. U radu *Kandid* kosa postaje metafora za nit koja se koristi u tkanju. A tkanje je metafora pripovedanja, objašnjava Hanova koja je različite načine pletenja kose naučila od kurdskih žena.

„Kurdi veruju da je žena jača što joj je kosa duža. Način na koji se kosa plete u pletenice razlikuje se od oblasti do oblasti u Kurdistanu, poput dijalekata jezika. Svaki stil pletenja kose ima svoja istorijska, kulturna i sociomitoloska značenja. Bake i majke plele su kosu svojih unuka i čerki kako bi osigurale da i one postanu deo jednog rodoslova kulture sa sopstvenim pričama i znanjem – znanjem koje je pohranjeno u ženskom telu“, objašnjava umetnica koja je tokom svog istraživanja otkrila da Kurdinje, borkinje za slobodu, pletu svoju kosu s mnogo detalja i veoma komplikovano. „Pletenice su naizgled nezavisne od tela borkinje, a u stvari su njegov sastavni deo – sa sopstvenom sveću, a možda čak, na nekom metanivou, i označitelj za kolektivno telo i dušu kurdskog naroda“, zaključuje umetnica.

Učesnici 56. Oktobarskog salona

Umetnici čiji će radovi biti izloženi na 56. Oktobarskom salonu su: Ketuta Aleksi-Meshišvili, Lara Baladi, Andreas Blank, Hilde Borgermans, Antonia Božanić, Jovan Čekić, Kristina Drašković Bočkov, Biljana Đurđević, Sesilija Edefalk, Nezaket Ekidži i Šahar Markus, Efemerki, Bojan Fajfrić, Marijana Han, Dženi Holcer, Ana Hušman, Leiko Ikemura, Siniša Ilić, Ivana Ivković, Tadija Jančić, Peter Juhanson, Johana Kandl, Gulsun Karamustafa, Vilijam Kentridž, Franciska Kloc, Irena Kovač, David Kripendorf, k.r.u.ž.o.k. čitalačka grupa, Dženet Lorens, Via Levandovski, Sara Lideman, Dejan Marković, Milovan Destil Marković, Natalija Maksimova, Bjorn Melhus, Anuk Miladinović, Radenko Milak, Olga Milisavljević, Trejsi Mofat, Nemanja Nikolić, Vladimir Perić i Milica Perić, Suzan Filipš, Saša Pirogova, Rena Raddle i Vladan Jeremić, Siniša Radulović, Aurora Rajnhard, Anilja Rubiku, Arsen Savadov, Toni Šmale, Lina Selander, Asako Široki, Snežana Nena Skoko, Dimitar Solakov, Jovanka Stanojević, Sun Sjun, Miloš Tomić, Jelena Trpković, Marijana Vasileva, Anastasija Vepreva, Dejana Vučićević, Jang Fudong.

DŽENET RASEL: Životno podupiranje

Moji radovi uvek referišu na svet prirode i gubitke u njoj – kaže Dženet Rasel, umetnica iz Australije koja je ogromno deblo mrtvog bresta pronašla na *Adi Ciganliji* i postavila ga na гвозdene nosače u izložbenom prostoru. Drvo je umotala gazom i zavojima, na određenim mestima u njega zabola bolničke cevčice, donela pregršt lekovitih biljaka, čini se u pokušaju da ga izleči.

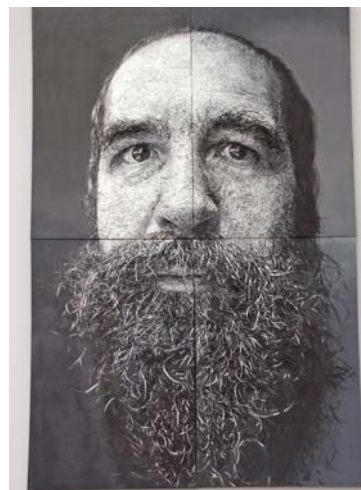
„Ono na šta pokušavam da ukažem u svom radu je nega, koja donosi mogućnost izlečenja. Većina mojih radova se tiče okoline ali istodobno i nas samih. Naslov izložbe *Ljubavni zanos* naveo me je da razmišljam o radosti ovog osećanja ali i velikoj žalosti koju donosi gubitak. Razmišljala sam takođe mnogo o istoriji Srbije, kako se ljudi ovde nose sa tužom i gubitkom i kako uprkos tome mogu da uživaju u radosti života. Zanimljivo mi je bilo da vidim veoma staro drvo kod *Miloševog konaka*, koje je bilo svedok raznim istorijskim zbivanjima i koje uprkos mnogim traumama i dalje raste. Za mene je to neverovatno u prirodi ali i isto tako i kod ljudi koji nastoje da prežive uprkos svim okolnostima. Mrtvo drvo kojem ukazujem medicinsku pomoć trebalo bi da skrene pažnju da uvek postoji nada u izlečenje i regeneraciju. Važan element ovog rada koji se zove *Podupiranje* čini i video projekcija. U njoj su snimljeni stomaci životinja dok dišu i to je na neki način, u središtu drveta, koje nam zapravo omogućava da dišemo i postojimo“, zaključuje Dženet Rasel.

Ana Hušman: Skoro Ništa

Andreas Blank: Van kadr

Jovanka Stanojević: Prijatelj

Aurora Rajnhard: Venera #3

Biljana Đurđević: Grass will cover

Saša Pirogova: Biblimlen

56. Октобарски салон
ЉУБАВНИ ЗАНОС
куратор: Дејвид Елиот

The 56th October Salon
THE PLEASURE OF LOVE
Curated by: David Elliott

www.oktobarskisalon.org

PROGRAM

- Muzej grada Beograda (MGB, Resavska 40b);
- Kulturni centar Beograda (KCB, galerije Artget, likovna i Podroom, Knez Mihailovgva 6 i Trg Republike 5);
- Prijavljanje grupnih poseta na info@oktobarskisalon.org.

PRATEĆI PROGRAM

- Petak, 23. septembar: Otvaranje u 18 sati ispred KCB u Knez Mihailovoj – *Hatchet / Sekira*, performans Nezaketa Ekidžija (Turska); Otvaranje u 19.30 u MGB, nakon toga performans *Kandid / Kandid* Mirjane Han (Nemačka); ambientalna instalacija promenljiva u vremenu *Linije, redovi, kolone (Spavaonica)* Ivane Ivković (Srbija) i performans *Nikada nisam prestao da volim te* Dejana Markovića (Srbija);
- Subota, 24. septembar: Dvorana Kulturnog centra Beograda (DKC, Kolarčeva 6) u 13 sati – *Umetnost i dizajn: na primerima izložbi 56. Oktobarskog salona, izložbe Balagan, Bijenala u Kijevu, Sidneju i još...*, razgovor između Dejvida Eliota i Džonata Barmbruka (na engleskom, bez prevoda); u 15 sati – *Contexter vs. Discoursor / Kontekstor protiv Diskursora*, performans-predavanje Efemerki (Makedonija, na engleskom, bez prevoda); MGB u 16 sati – performans *Kandid* Mirjane Han; Centar za kulturnu dekontaminaciju (CZKD, Birčaninova 2) – *I'm not your enemy / Nisam tvoj neprijatelj*, izbor iz opusa video radova Bjorna Melhusa (Nemačka/Norveška) i razgovor (na engleskom, bez prevoda) sa umetnikom
- Nedelja, 25. septembar: MGB u 13 sati – stručno vođenje kroz izložbu; u 13.30 razgovor sa umetnicom Marijanom Han nakon čega sledi performans *Kandid* (na engleskom, bez prevoda);
- Četvrtak, 29. septembar: Likovna galerija KCB – u 18 sati stručno vođenje kroz izložbu;
- Subota, 1. oktobar: MGB – u 13 sati tematsko vođenje kroz izložbu;
- Nedelja, 2. oktobar: MGB – u 13 sati stručno vođenje kroz izložbu;
- Četvrtak, 6. oktobar: KCB – u 13 sati stručno vođenje kroz izložbu;
- Subota, 8. oktobar: MGB – u 13 sati tematsko vođenje kroz izložbu;
- Nedelja, 9. oktobar: MGB – u 13 sati stručno vođenje kroz izložbu;
- Četvrtak, 13. oktobar: KCB – u 13 sati stručno vođenje kroz izložbu; Narodna biblioteka Srbije (NBS, Skerlićeva 1): u 19 sati interdisciplinarni razgovor o vezama emotivnog, umetničkog i realnog kapitala *Ljubav u doba kapitalizma*;
- Subota, 15. oktobar: MGB – u 13 sati tematsko vođenje kroz izložbu; KCB od 13 do 16 sati – Radionica za mlade;
- Nedelja, 16. oktobar: MGB – u 13 sati stručno vođenje kroz izložbu; KCB od 13 do 16 sati – Radionica za mlade;
- Četvrtak, 20. oktobar: KCB – u 13 sati stručno vođenje kroz izložbu; MGB – u 19 sati performans Dejana Markovića *Nikada neću prestati da volim te*;
- Petak, 21. oktobar: MGB – u 18 sati diskusija *Aktivacija čitalačkog kutka – Čija je izložba?*;
- Subota, 22. oktobar: DKC – od 12 do 19 sati *Svi govore*, projekcija video rada/filma Branimira Stojanovića; Foaje DKC – u 19.30 razgovor nakon projekcije *Autonomija i ekonomija, umetnost i rad, socijala i preduzetništvo, kvalitet i prekarost, komunikacija i izolacija*; MGB – u 13 sati tematsko vođenje kroz izložbu; KCB od 13 do 16 sati – Radionica za mlade;
- Nedelja, 23. oktobar: KCB od 13 do 16 sati – Radionica za mlade;
- Četvrtak, 27. oktobar: Galerija Artget KCB – od 11 do 13 sati radionica *Knjige ljubavi i uzdah*; KCB – u 18 sati stručno vođenje kroz izložbu;
- Subota, 29. oktobar: MGB – u 13 sati tematsko vođenje kroz izložbu; Artget KCB – od 17.30 do 19.30 radionica *Knjige ljubavi i uzdah*;
- Nedelja, 30. oktobar: MGB – u 13 sati stručno vođenje kroz izložbu;
- Četvrtak, 3. novembar: KCB – u 18 sati stručno vođenje kroz izložbu;
- Subota, 5. novembar: MGB – u 13 sati dodela nagrada 56. Oktobarskog salona i KCB, nakon toga tematsko vođenje kroz izložbu;
- Nedelja, 6. novembar: MGB – u 13 sati stručno vođenje kroz izložbu; u 19 sati ambientalna instalacija promenljiva u vremenu *Linije, redovi, kolone (Spavaonica)* Ivane Ivković i performans Dejana Markovića *Nikada neću prestati da volim te*.

POSEBNO IZDANJE LISTA DANAS

Urednik dodatka > Dragan Stošić
Tekstovi i fotografije > Aleksandra Čuk
Korektura > Marjana Stevanović
Prelom > Zoran Spahić